

MUKANGANYISI WA VAT U GWEVIWILE 15 WA MALEMBE EKHOTSWENI

Pretoria, Ravumbirhi ti 27 Mhawuri 2019 – N'wamabindzu wa le Welkom loyi a nga kanganyisa SARS hi ku tirhisa switirhisiwa swa thirasiti na tienthithi tin'wana ta xinawu u gweviwile 15 wa malembe ekhotsweni hi Ravuntlhanu ti 23 Mhawuri 2019.

Tatana Recado Williams Davids u tivonile nandzu eka 404 wa milandzu ya vukanganyisi yo rhumela mitlheriso ya 404 ya vukanganyisi ya Xibalo xa Mixavo (VAT) eka SARS, yo tivisa xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavaka na xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavisaka. Vukanganyisi lebyi endliweke exikarhi ka 2007 na 2015 byi humelerisiwile hi ku tirhisiwa ka 12 wa tienthithi ta xinawu ku katsa na vayimeri na swirho swa vona.

Tatana Davids u tivonile nandzu hi ku ya hi ntwanano wo tivona nandzu lowu fikeleriweke na mfumo.

Tikhoto ti hlanganisiwile hi swikongomelo swo gweva. U gweviwile 15 wa malembe laha ntsevu ya nga yimisiwa hi ku ya hi swipimelo. Kwalaho, xigwevo xo hetiseka xa nkaye wa malembe xi nyiketiwile.

Eka nandzu wun'wana, khoto ya Majisitarata ya Kimberley yi nyiketile xigwevo xa ntlhanu wa malembe lawa ya yimisiweke eka n'wamabindzu wa le Kimberley eka 32 wa milandzu ya vukanganyisi bya VAT, na 47 wa milandzu yin'wana ku katsa ku fojara na mfambiso wa mali yo fojariwa na mitlulo ya Milawu ya VAT na Vufambisi bya Xibalo.

Tatana Joseph Thabo Modupe, loyi a nga mutshamaxitulu wa Droogfontein Community Property Association na n'winyi wa mathekisi u endlile vukanganyisi bya VAT hi ku tirhisa mabindzu ya yena mambirhi. U tlhele a rihisiwa R50 000 naswona u lerisiwile ku hakela SARS mali leyi a nga yi kuma hi vukanganyisi.

Eka ntwanano wo tivona nandzu lowu fikeleriweke na mfumo, u pfumerile leswaku u endlile vukanganyisi eka SARS hi kwalomuya ka R550 000 hi ku tivisela ehansi malinghena no rhumela swikoxo swa vuxisi swa xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavisaka. Mabindzu mambirhi ya tsandzekile ku rhumela 30 wa mitlheriso ya VAT exikarhi ka 2013 na 2017.

Tatana Modupe u yi le emahlweni a tivona nandzu eka 8 wa milandzu yo fojara na 8 wa milandzu ya mfambiso wa mali yo fojariwa no nyika tiinvhoyisi ta vuxisi eka SARS ku seketela xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavisaka lexi koxiweke no tsandzeka ku rhumela ntlheriso wa xibalo xa malinghena wa munhu hi yexe wa lembexibalo ra 2014.

Se u hakerile SARS ntsengo lowukulu naswona leyin'wana yi ta hakeriwa tanihilaha a lerisiweke ha kona hi xileriso xa khoto.